

Příklad Marie

Hošťálková 11.12.2022

1. čtení: Iz 7,10-17; 2. čtení - text: Luk 1,26-28, 30-31, 38 ; Vstupní slovo: Iz. 40,3-5;
Poslání: Fil 4,4-7; Požehnání: Nu. 6,23-26; Písně: 450; 313; 315; 204; 714, pěvecký sbor, Echo

1. Úvod

Postava Marie, matky Ježíše Krista vyvolává zvláště v protestantských kruzích minimálně rozpaky. Je to jistě způsobeno tím, jak se vztah k Ježíšově matce vyvinul v průběhu let. Zvláště v římsko – katolických kruzích se vztah k Marii dostal až do polohy uctívání a tím jakoby se dostala až na úroveň svého syna Ježíše. Bylo to jistě z úcty k Ježíšově matce. Tato až přehnaná úcta byla nepříjemná pro reformaci, protože až zastíňovala svého syna, Spasitele světa. Proto byla Marie odmítána a její postava v Novém zákoně, její význam, důležitost i chyby byly potlačované. Takže by se dalo říct, že v tomto případě se podařilo tzv. “vylít s vodou z vaničky i dítě.” Byla to tak chyba, protože Marie se ve svědectví Nového zákona vyskytuje a není dobré, ani možné ji pominout. Proto se pokusme nahlédnout kde a jak se o Marii v Bibli mluví, co to pro nás znamená a v čem bychom měli následovat její příklad.

2. Marie slyší a poslouchá

S Marií se setkáváme hned na začátku Nového zákona a to ve dvou tzv. synoptických evangeliích a to podle sepsání Matouše a Lukáše. V obou těchto příbězích jde o andělské zvěstování o tom, že se jí narodí syn, který bude Mesiášem, Kristem, tedy zachráncem Izraele a celého světa. Četli jsme to před chvílí z Lukášova evangelia. A Marie to slyší a je z toho udivená. Slyší to; to si připomínejme, že to slyší, a že také my můžeme a máme slyšet to, co nám chce Pán Bůh povědět. U Marie to bylo velmi hmatatelným způsobem – přišel k ní anděl přímo od Boha; je zde uvedeno jeho jméno – Gabriel. To nás může svést k názoru a postoji, že jediné možné oslovení člověka, tedy tebe a mne, může být takovýmto mimořádným způsobem. Zaujmeme-li takový postoj, tak nám lehce unikne Boží oslovení, které se nestane takovýmto způsobem. Možná to může být tím, že jako anděly si představujeme pouze nebeské bytosti, nám vzdálené. Ovšem slovo “anděl” znamená prostě “posel.” Může to tedy být Boží posel, člověk, třeba nám známý nebo neznámý, a ten nám tobě, mně, může přinést nějaké poselství, nějaké slovo od Boha. A může to být jako u proroka Eliáše, když byl na hoře Karmel a kolem něj šla bouře, vichřice, hromy či blesky, ale je tam napsané, že v tom nebyl Hospodin. Pak přišel hlas tichý a temný, Eliáš si z úcty zakryl hlavu, protože k němu v té chvíli promluvil Hospodin. Hlas tichý a jemný; nepřeslechneme takový hlas. Ale zpátky k Marii. Ona Boží hlas skrze anděla slyší, a nejen slyší, ale také poslouchá. A to je další krok – nejen slyšet Boží hlas, ale také poslechnout. Maria pověděla: “Hle, jsem služebnice Páně; staň se mi podle tvého slova.” A to může být náš problém; slyšíme a rádi mnohdy a mnohé lidi slyšíme. Ale jsme ochotní také poslechnout to, co slyšíme, nebo jenom slyšíme a nic víc? Zamysleme se nad tím.

3. Marie zachovává

Další věc, kterou o Marii čteme je, že “zachovává”. Když pastýři po Ježíšově narození odešli, tak u Lukáše čteme, že “Maria to všechno v mysli zachovávala a rozvažovala o tom.” Tedy ne jenom trpné naslouchání, ale aktivní, činné rozvažování o tom, co zaslechneme, třeba jako zvláštní nebo tzv. “obyčejné” poselství od Boha. A to platí, a to bych chtěl zdůraznit, také o našem čtení Písma. Nejen trpné čtení Božího slova, ale rozvažování o tom, co čteme. To můžeme dělat a dělejme sami, to můžeme dělat a praktikovat ve společenství s ostatními lidmi, v našem sboru i jinde. Nechtěl bych, abychom se vymlouvali, že to neumíme. To můžete zaslechnout, když někdo povídá: “Já na to nemám, já jsem jen obyčejný člověk, žádný vzdělanec, žádný farář, atd.” Popravdě je mně smutno, když to někdy slyším. Jakoby pochopení a výklad Písma byl založený a závislý na tom, jakého stupně vzdělání kdo dosáhl. A mnohdy zaslechneme Boží evangelium právě od člověka, který nějakého vzdělání nedosáhl, ba právě naopak, Pán Bůh si používá ke zvěstování svého evangelia lidi prosté bez nějakého společenského postavení. Nejde o to, kolik škol kdo absolvoval, jde o pokoru před Pánem Bohem. Avšak, když jsme mluvili o Marii, která zachovávala to, co slyšela od Boha prostřednictvím jeho posla, jde hlavně a především o to, co jsem zaslechl a přijal do svého života. Aby to nebylo podle přísloví “jedním uchem tam a druhým uchem ven.” Maria to, co slyšela, zachovávala a v tom necht’ je nám příkladem.

4. Marie nerozumí

Marie byla člověk jako každý z nás; třeba takový obyčejný. Ona jako i my máme své problémy, otázky či pochybnosti, tak jak i kdokoliv z nás. Můžeme to vidět také na události, kdy Ježíš ve svých dvanácti letech, šel s Marií a Josefem do chrámu a na zpáteční cestě se jim ztratil. Připomeňme si, že izraelský chlapec právě ve svých 12 letech měl tzv. "bar micva", tedy slavnost, kdy byl už pokládán za dospělého a měl o svých dalších věcech rozhodovat samostatně; tedy něco jako u nás konfirmace. Jeho rodiče ho hledali, a když ho nemohli najít mezi poutníky, vrátili se zpátky do Jeruzaléma a Ježíše našli v chrámě a to v rozhovoru s učiteli zákona; nepotuloval se někde po městě. Na výtku Marie, že o něj měli starost, odpovídá: "Což jste nevěděli, že musím být tam, kde jde o věc mého Otce?" A Maria s Josefem mu neporozuměli. Necht' i tento příběh k nám mluví; svým potomkům dejme nejen možnost být tam, kde jde o to, aby věřili v Boha, v Ježíše Krista, nebraňme jim, ale podporujme je v tom. I tento Mariin příběh necht' je nám necht' nás k tomu vede.

5. Marie trpí

Další Mariiny příběhy jsou ze dvou období. To první bylo tehdy, když narozeného Ježíše přišli do chrámu a tam se setkali se starým Simeonem, který očekával potěšení Izraele. Tento starý muž v maličkém Ježíšovi, Ježíškovi, poznal toho, který byl poslaný od Boha. Chválil Boha a Marii pověděl něco, čemu v té chvíli moc nerozuměla: "i tvojí vlastní duší pronikne meč." Bylo to slovo, které se naplnilo při ukřižování Ježíše a ona stála pod křížem a to všechno viděla a zažila. Pro matku je to nejtěžší chvíle, když ztrácí své dítě, když ono umírá. Pro Marii to bylo skutečně jakoby jí někdo probodl mečem. Ty maminky, které to zažily, to dobře ví; dobře ví, co to znamenalo a čím musely projít. Tak jako Marie. Ale tato událost pod křížem ještě nekončí. Když Ježíš viděl pod křížem svou matku a jednoho ze svých učedníků, zřejmě Jana, tak jí říká: "Ženo, hle, tvůj syn" a tomuto učedníkovi povídá: "Hle, tvá matka. A v tu hodinu ji tento učedník přijal k sobě." V této pro Ježíše nejtěžší chvíli nenechává svou trpící maminku bez pomoci. To byl zásadní projev jeho lásky k člověku, k nám lidem, kteří jsme procházeli těžkým obdobím, jako Marie v té chvíli, nebo jsme prožívali jiné nesnáze, hrůzy a smutky. Nenechává člověka samotného, nenechává samotného ani nás. Na nás je ale, abychom brali na sebe ono pověření, jak v tomto případě učedník Jan, abychom na jeho, Ježíšově, místě si pomáhali, stáli jeden druhému nablízku a nebyli lhostejní. I to nám tento příběh trpící Marie ukazuje.

6. Marie je s církví

Poté, co Pán Ježíš dokončil svůj úkol, zemřel na kříži, byl pohřben, prošel peklem, ale třetího dne vstal z mrtvých, byl se svými učedníky ještě 40 dní a to nejen s dvanácti, totiž tehdy jen jedenácti, protože Jidáš už vypadl. Pak odešel ke svému Otci a svým učedníkům pověděl, aby společně čekali na splnění zaslíbení, že budou naplněni Duchem svatým. Vrátili se z hory, kde Pána Ježíše naposled viděli svými očima. Vrátili se do Jeruzaléma a byli spolu. Modlili se a očekávali. A Marie byla s nimi. Je to vlastně o ní poslední zmínka v Písmu. Marie byla s učedníky a je zde výslovně zmíněna. První církví byla přijímaná, avšak nikoliv uctívaná či zbožňovaná. Proto i my přes všechny otázky a zmatky, které se na Marii v průběhu časů nalepily, slyšme o jejím díle, o jejím úkolu, o jejím životě. Tak jako mnozí jiní lidé ze svědectví Písma nám mají co povědět, slyšme i my, co Maria zažila, čím prošla, co dělala a to dobré přijímejme. Jeden katolický kněz známého jména, totiž Vojtěch Kodet, mluvil o rozhovoru s jedním svým přítelem, evangelickým farářem a říkal asi toto: "Můj přítel povídal o Marii to že to byla žena jako ostatní. Ano, souhlasil jsem, jenom ti synáčci byli úplně jiní." Ano, Mariin syn, který se jí narodil byl úplně jiný, je to Spasitel světa a Marie v tomto jeho úkolu splnila svůj úkol. Na zvěstování anděla pokorně odpověděla: "Hle, jsem služebnice Páně, staň se mi podle tvého slova." V to ji i my následujeme.

7. Závěr

V celém příběhu a postavě Marie hledejme především evangelium. Evangelium, nikoliv různé věci, které se na tuto biblickou postavu nabalily. To jsem chtěl při dnešním kázání zdůraznit. O Marii čteme v Písmu a to nám ukazuje její příklad, který máme následovat i nedostatky, kterých se máme vyvarovat. Byla to izraelská žena a očekávala příchod zachránce, Mesiáše pro Izrael. Stala se matkou Pána Ježíše a bylo to v poslušnosti Boha Otce. V Písmu, v Lukášově evangeliu je zaznamenán její chvalozpěv a my píseň na základě tohoto chvalozpěvu budeme za chvíli zpívat. Chvalme tedy našeho Boha, našeho Pána Ježíše Krista a následujme jej spolu i s Marií a ostatními svědky víry.